

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII
W TECHNIKUM-EKONOMICZNO-HOTELARSKIM
(ROK SZKOLNY 2014/2015 – klasa I)**

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program odnosi się do treści podstawy programowej IV etapu edukacyjnego w zakresie podstawowym w szkole ponadgimnazjalnej i określonych w tym dokumencie umiejętności ucznia. Materiał kończy cykl nauczania rozpoczęty w gimnazjum i obejmuje fakty z historii XX wieku. Realizację tych treści przedmiotowych ułatwi podręcznik „Poznać przeszłość. Wiek XX”.

Realizacja programu będzie przebiegała zgodnie z porządkiem chronologicznym, z uwzględnieniem ujęcia problemowego. Historia Polski, choć częściowo wyodrębniona, została ściśle skorelowana z dziejami powszechnymi, których jest integralną częścią. Widoczne jest to zwłaszcza w kwestiach procesów historycznych i wkładu Polaków w dorobek cywilizacji europejskiej.

Cezury czasowe i propozycje liczby jednostek tematycznych

Lp.	Materiał nauczania	Liczba jednostek tematycznych
I.	Świat po I wojnie światowej	6
II.	II Rzeczpospolita	8
III.	II wojna światowa	6
IV.	Polacy podczas II wojny światowej	5
V.	Polska i świat po II wojnie światowej	7
VI.	Polska i świat w II połowie XX wieku	8
VII.	Upadek komunizmu – świat w nowej epoce	5

2. TREŚCI PRZEDMIOTU

Na realizację treści nauczania przewidziano po 1 godzinie w tygodniu w klasie pierwszej i drugiej.

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

I. Chronologia historyczna:

uczeń porządkuje i synchronizuje fakty z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych, dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń, a także ciągłość procesów historycznych.

II. Analiza i interpretacja historyczna:

uczeń analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki, uświadamia sobie zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego, rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia ich przydatność do wyjaśniania problemów historycznych, dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz rozmaite możliwości interpretacji historii i ich przyczyny.

III. Tworzenie narracji historycznej:

uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym, dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego, selekcjonuje i hierarchizuje oraz łączy informacje pozyskane z różnych źródeł.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

KLASA I

1. Europa i świat po I wojnie światowej.

Uczeń:

- opisuje następstwa wojny, dzieli je na polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe,
- wyjaśnia cele powołania i charakter Ligi Narodów,
- tłumaczy politykę mocarstw wobec Niemiec po zakończeniu I wojny światowej.

2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej.

Uczeń:

- opisuje odrodzenie państwa polskiego, jego granice i sąsiadów,
- przedstawia i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące Polski,
- porównuje cele i skutki powstania wielkopolskiego oraz trzech powstań śląskich,

- wyjaśnia przyczyny i opisuje następstwa wojny polsko-bolszewickiej,
- charakteryzuje ustrój polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r.,
- wskazuje czynniki utrudniające proces integracji odrodzonego państwa polskiego,
- wyjaśnia cele i skutki reformy W. Grabskiego,
- ocenia wkład J. Piłsudskiego i R. Dmowskiego w odbudowę państwa polskiego.

3. Kryzys demokracji w Europie Zachodniej.

Uczeń:

- przedstawia okoliczności oraz następstwa dojścia do władzy B. Mussoliniego i A. Hitlera,
- porównuje faszyzm z nazizmem, uwzględniając kwestie organizacji państwa, ideologii oraz polityki wobec społeczeństwa,
- omawia i ocenia politykę państw europejskich wobec Hitlera, wskazuje jej uwarunkowania.

4. System totalitarny w ZSRR.

Uczeń:

- opisuje okoliczności dojścia do władzy J. Stalina,
- opisuje zmiany polityczne, społeczne i gospodarcze w ZSRR po dojściu do władzy Stalina, z uwzględnieniem uprzemysłowienia kraju, kolektywizacji rolnictwa wraz z jej następstwami (wielki głód) i wielkiej czystki,
- porównuje totalitarne systemy hitlerowskich Niemiec i stalinowskiego Związku Radzieckiego.

5. Kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce.

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny i skutki przewrotu majowego,
- porównuje główne postanowienia konstytucji marcowej z 1921 r. i konstytucji kwietniowej z 1935 r.,
- wymienia charakterystyczne cechy rządów sanacji, wskazuje różnice między demokracją parlamentarną a rządami autorytarnymi,
- opisuje główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej.

6. Gospodarka i społeczeństwo II Rzeczypospolitej.

Uczeń:

- przedstawia strukturę społeczną, narodowościową i wyznaniową odrodzonego państwa polskiego, dostrzega przyczyny konfliktów społecznych i narodowościowych,
- porównuje przejawy kryzysu gospodarczego na świecie i w Polsce, wskazuje jego specyficzne cechy,
- opisuje osiągnięcia gospodarcze w II Rzeczypospolitej, w tym budowę portu w Gdyni i utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego,
- omawia główne osiągnięcia z dziedziny kultury i nauki w II Rzeczypospolitej.

7. II wojna światowa.

Uczeń:

- wyjaśnia polityczne, społeczne i gospodarcze przyczyny wybuchu II wojny światowej,
- omawia położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej,
- ocenia konsekwencje zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow,
- sytuuje w czasie i przestrzeni etapy oraz fronty II wojny światowej, wskazuje jej momenty przełomowe,
- przedstawia przyczyny i skutki Holokaustu, opisuje przykłady oporu ludności żydowskiej,
- przedstawia okoliczności powstania koalicji antyfaszystowskiej, porównuje postanowienia konferencji w Teheranie, Jałcie i Poczdamie,
- omawia bezpośrednie skutki II wojny światowej, dzieląc je na polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem przesiedleń ludności w środkowej Europie.

KLASA II

8. Ziemie polskie pod dwiema okupacjami.

Uczeń:

- porównuje cele oraz metody polityki niemieckiej i radzieckiej w okupowanej Polsce,

- opisuje strukturę polityczną i wojskową oraz działalność Polskiego Państwa Podziemnego, ocenia historyczną rolę Armii Krajowej,
- wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego, ocenia postawę aliantów i Związku Radzieckiego wobec tego zrywu,
- analizuje zmiany terytorialne, straty ludnościowe, kulturowe i materialne Polski poniesione w następstwie II wojny światowej.

9. Sprawa polska w czasie II wojny światowej.

Uczeń:

- przedstawia okoliczności powstania oraz działalność polskiego rządu na uchodźstwie,
- omawia udział Polaków w wysiłku militarnym aliantów, sytuuje w czasie i przestrzeni działania wojsk polskich na różnych frontach wojny,
- ocenia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej.

10. Świat po II wojnie światowej.

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej, opisuje początki zimnej wojny,
- opisuje okoliczności oraz ocenia skutki powstania NRD i RFN,
- charakteryzuje sojusze polityczno-militarne NATO i Układu Warszawskiego, sytuuje je na mapie,
- wymienia państwa pozostające w strefie wpływów ZSRR, przedstawia wydarzenia na Węgrzech w 1956 r. i w Czechosłowacji w 1968 r.,
- opisuje proces dekolonizacji oraz ocenia jego następstwa, uwzględniając rolę ONZ,
- wyjaśnia znaczenie soboru watykańskiego II dla przemian w Kościele katolickim w 2. połowie XX w.,
- omawia konflikty zimnej wojny, w tym wojny w Korei, Wietnamie i Afganistanie oraz kryzys kubański, uwzględnia rolę ONZ,
- wyjaśnia przyczyny i charakter konfliktu bliskowschodniego,
- omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej,
- opisuje, wyjaśnia i ocenia przemiany polityczne i społeczno-gospodarcze w ZSRR w latach 1945-1991,
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r.,
- opisuje zmiany kulturowe i społeczne na świecie po II wojnie światowej,
- przedstawia cele i główne etapy rozwoju Unii Europejskiej.

11. Polska w systemie komunistycznym.

Uczeń:

- wyjaśnia okoliczności przejścia władzy w Polsce przez komunistów,
- omawia system represji stalinowskich w Polsce, ocenia jego skutki,
- przedstawia realia gospodarcze i społeczne w PRL-u,
- porównuje przyczyny i skutki kryzysów z 1956 r., 1968 r., 1970 r. oraz 1976 r.,
- ocenia polityczną i społeczną rolę Kościoła katolickiego w PRL-u.

12. Rozkład systemu komunistycznego w Polsce – polska droga do suwerenności.

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie pontyfikatu Jana Pawła II dla przemian politycznych w Polsce,
- wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych z 1980 r., ocenia rolę Solidarności w przemianach politycznych i ustrojowych w kraju,
- przedstawia okoliczności wprowadzenia i następstwa stanu wojennego,
- wymienia i tłumaczy najważniejsze postanowienia okrągłego stołu,
- charakteryzuje przemiany polityczne, społeczno-gospodarcze i kulturowe po 1989 r.,
- przedstawia okoliczności i ocenia znaczenie wstąpienia Polski do NATO oraz Unii Europejskiej.

3. CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

A. Cele kształcenia

1. W zakresie wiedzy:

- sytuowanie wydarzeń i procesów w czasie oraz przestrzeni, wskazywanie faktów i procesów kształtujących współczesność,

- wskazywanie roli jednostek w kształtowaniu wydarzeń XX w.,
- poznawanie dziejów swojej „małej ojczyzny” na tle wydarzeń i procesów zachodzących w Polsce i na świecie.

2. W zakresie umiejętności:

- analizowanie przyczyn i skutków wydarzeń oraz procesów historycznych,
- czerpanie wiedzy z analizy map i planów,
- rozróżnianie typów źródeł historycznych,
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy źródeł historycznych,
- odróżnianie faktów od opinii, wypracowywanie obiektywnej oceny wydarzeń i procesów historycznych,
- łączenie informacji z różnych dziedzin nauki,
- przygotowywanie wypowiedzi publicznych,
- dokonywanie samodzielnej oceny wydarzeń i procesów historycznych,
- przedstawianie wydarzeń i procesów historycznych w porządku przyczynowo-skutkowym,
- hierarchizowanie wydarzeń i procesów historycznych,
- poszukiwanie i selekcja źródeł informacji.

3. W zakresie świadomości historycznej (rozumienia wydarzeń i procesów historycznych):

- rozumienie pojęć historycznych i posługiwanie się nimi,
- dostrzeganie różnorodności kulturowej współczesnego świata,
- zauważanie związków między historią regionu, Polski i Europy,
- ocenianie zjawisk historycznych, wydarzeń współczesnych, procesów kulturowych, społecznych, gospodarczych i politycznych, porządkowanie wiedzy zgodnie z procesem historycznym,
- nabywanie umiejętności wykorzystywania wiadomości historycznych przy analizie wydarzeń współczesnych, procesów kulturowych, społecznych, gospodarczych oraz politycznych.

B. Cele wychowania:

- kształtowanie postaw patriotycznych,
- utrwalanie szacunku do symboli narodowych,
- kształtowanie przywiązania do swojej „małej ojczyzny”,
- doskonalenie umiejętności pracy w zespole,
- rozwijanie szacunku wobec dokonań poprzednich pokoleń,
- pogłębianie postaw obywatelskich,
- kształtowanie postaw solidarności.

4. PROPONOWANE FORMY KONTROLI ORAZ METODY OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Metody kontroli osiągnięć uczniów powinny być zróżnicowane ze względu na predyspozycje, możliwości i osobowość uczniów. W procesie oceniania powinien być również uwzględniony wysiłek uczniów wkładany w realizowanie poszczególnych zadań..

- Sprawdziany pisemne – sprawdzian wiedzy i umiejętności zawierający pytania zamknięte oraz otwarte; kartkówki;
- Wypowiedź ustna – rozmowy nauczyciela z uczniami, udział w dyskusji, dłuższe wypowiedzi na określony temat.
- Ćwiczenia praktyczne – praca z mapą, z tekstem źródłowym.

5. OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Poziom wymagań koniecznych (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- ma niepełną wiedzę określoną w podstawie programowej,
- sytuuje najważniejsze wydarzenia w czasie i przestrzeni,
- rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe,
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej,
- określa rodzaj źródła historycznego, odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisanym.

Poziom wymagań podstawowych (ocena dostateczna)

Uczeń:

- ma niepełną wiedzę określoną w podstawie programowej,
- selekcjonuje podstawowe fakty,
- wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe,
- odnajduje najważniejsze informacje zawarte w kilku źródłach pisanych, dokonuje ich wspólnej analizy,
- odróżnia fakty od opinii,
- przeprowadza podstawowe rekonstrukcje genezy, mechanizmów przebiegu oraz konsekwencji wybranego zjawiska z jednej płaszczyzny procesu historycznego,
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej.

Poziom wymagań rozszerzających (ocena dobra)

Uczeń:

- ma wiedzę i umiejętności historyczne określone w podstawie programowej, potrafi się nimi posłużyć w typowych sytuacjach,
- analizuje i porównuje informacje zawarte w różnych źródłach,
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji,
- dokonuje wszechstronnej rekonstrukcji genezy, mechanizmów przebiegu oraz konsekwencji wybranego zjawiska historycznego.

Poziom wymagań dopełniających (ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- ma wiedzę i umiejętności historyczne określone w podstawie programowej, potrafi się nimi posłużyć w różnych sytuacjach problemowych,
- analizuje i porównuje dane zawarte w różnych źródłach historycznych, potrafi je samodzielnie zinterpretować,
- zauważa rozmaite interpretacje wydarzeń i procesów historycznych,
- samodzielnie ocenia postacie, wydarzenia i procesy,
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji i w trakcie zajęć pozalekcyjnych,
- formułuje problemy historyczne.

Poziom wymagań wykraczających (ocena celująca)

Uczeń:

- ma wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową; zna literaturę historyczną, potrafi zastosować wiedzę w różnych sytuacjach problemowych,
- samodzielnie rozwija swoje zainteresowania,
- startuje z sukcesami w konkursach i olimpiadach historycznych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 20 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych [DzU nr 156, poz. 1046] finalistom lub laureatom olimpiad albo konkursów przysługują oceny celujące; jednak ze względu na ograniczony zasięg tematyczny programu pierwszej klasy szkoły ponadgimnazjalnej osiągnięcie sukcesu w olimpiadzie lub konkursie nie powinno decydować o ocenie celującej),
- samodzielnie formułuje i rozwiązuje problemy historyczne z wykorzystaniem popularnonaukowych i naukowych źródeł informacji.

6. ZASADY OCENIANIA

I. Uczeń otrzymuje oceny bieżące z następujących form kontroli wiedzy i umiejętności:

❖ **sprawdziany pisemne:**

- przeprowadzane po zakończeniu działów programu
- są obowiązkowe dla wszystkich uczniów; uczeń nieobecny musi zaliczyć ten sprawdzian w terminie ustalonym przez nauczyciela
- czas trwania sprawdzianu wynosi 45 minut
- mogą być dwuczęściowe i każdy uczeń może z takiego sprawdzianu otrzymać dwie oceny
- nauczyciel przeprowadza sprawdzian z danego działu tylko w dwóch terminach

- uczeń ma prawo do jednokrotnej poprawy oceny ze sprawdzianu wyłącznie pisemnie, w ciągu 2 tygodni po wpisaniu oceny do dziennika
 - tylko ocena uzyskana w wyniku poprawy jest brana pod uwagę przy ustalaniu ocen śródrocznych i rocznych
 - uczeń, który z powodu usprawiedliwionej, dłuższej nieobecności nie pisał sprawdzianu w pierwszym terminie ma możliwość poprawiania oceny uzyskanej w drugim terminie
 - uczeń, który z powodu usprawiedliwionej, dłuższej nieobecności nie pisał sprawdzianu w pierwszym i drugim terminie, ma możliwość pisania sprawdzianu (bez możliwości poprawy w przypadku oceny niedostatecznej) w terminie uzgodnionym z nauczycielem
 - uczeń, który z powodu nieusprawiedliwionej lub nieuzasadnionej nieobecności na pierwszym terminie pisał sprawdzian wyłącznie w drugim terminie, nie ma możliwości poprawiania oceny niedostatecznej
 - w przypadku dłuższych nieobecności ucznia spowodowanych długotrwałą chorobą lub przypadkami losowymi, terminy sprawdzianów są uzgadniane między uczniem a nauczycielem
 - niezaliczenie lub niepoprawienie ocen niedostatecznych ze sprawdzianów ma znaczący wpływ na ocenę śródroczną i roczną; może spowodować wystawienie oceny niedostatecznej
 - za odpisywanie od innych lub korzystanie ze „ściągi” podczas sprawdzianów uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, której nie może poprawiać
- ❖ **kartkówka:**
- krótka, niezapowiedziana lub zapowiedziana, pisemna forma sprawdzenia wiedzy i umiejętności
 - trwa 10-20 minut, jest obowiązkowa dla uczniów jeśli została zapowiedziana
 - obejmuje wiedzę z trzech ostatnich tematów
 - dłuższa, zapowiedziana, pisemna forma sprawdzenia wiedzy i umiejętności
 - trwa 30 minut, jest obowiązkowa dla uczniów
 - obejmuje wiedzę z większej partii materiału
 - uczniowie nie mogą poprawiać ocen z kartkówki

Skala przeliczania uzyskanych punktów ze sprawdzianów i kartkówek na oceny cząstkowe

Ocena	% maksymalnej ilości punktów:
celujący (6)	100%
+ bardzo dobry (+5)	97-99%
bardzo dobry (5)	87-96%
+ dobry (+4)	84-86%
dobry (4)	74-83%
+ dostateczny (+3)	71-73%
dostateczny (3)	60-70%
+ dopuszczający (+2)	57-59%
dopuszczający (2)	46-56%
niedostateczny (1)	45% i niżej

- ❖ **odповідь ustna:**
- średnio 1-2 razy w semestrze; uczniowie osiągający wysokie oceny ze sprawdzianów są rzadziej pytani, a uczniowie osiągający słabe wyniki są częściej pytani
 - odpowiedź ustna dotyczy znajomości materiału z trzech ostatnich tematów
 - zadawane przez nauczyciela dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny,
 - kryteria oceny odpowiedzi:
 - **celujący (6):** odpowiedź wykracza poza obowiązujący program nauczania, wskazuje na szczególne zainteresowanie historią, zawiera oryginalne przemyślenia i oceny
 - **bardzo dobry (5):** odpowiedź wyczerpująca pod względem merytorycznym, uczeń swobodnie operuje faktami i dostrzega związki między nimi, właściwie wnioskuje, potrafi ocenić omawiane fakty i wydarzenia
 - **dobry (4):** odpowiedź samodzielna, zawiera większość wymaganych faktów, poprawna pod względem językowym, dopuszczalne są nieliczne błędy

- **dostateczny (3)**: odpowiedź zawiera najistotniejsze fakty, uczeń potrafi je ocenić i umieścić w czasie oraz przestrzeni, odpowiada z małą pomocą nauczyciela, popełnia nieliczne błędy merytoryczne, jego wypowiedź charakteryzuje się ubogim słownictwem historycznym
- **dopuszczający (2)**: uczeń zna podstawowe fakty i z pomocą nauczyciela udziela odpowiedzi na pytania, popełnia liczne błędy merytoryczne i językowe
- **niedostateczny (1)**: uczeń nie spełnia wymagań podanych wyżej kryteriów ocen pozytywnych

❖ **ćwiczenia praktyczne na lekcji:**

- krótkie ćwiczenia np. analiza źródeł, praca z mapą, wykonanie tabeli, samodzielna notatka, krótkie wypracowanie, ćwiczenia z podręcznika, karty pracy

Oceniane działy w poszczególnych semestrach (latach) mogą ulec zmianie w przypadku zdarzeń losowych (np. dłuższa nieobecność nauczyciela spowodowana chorobą) lub, gdy uczniowie mają trudności w opanowaniu danego materiału np. realizowany dział wymaga większej ilości zajęć lekcyjnych.

II. Nieprzygotowanie do lekcji:

- uczeń zgłasza nieprzygotowanie na początku zajęć (nauczyciel otrzymuje od klasy wykaz wszystkich osób nieprzygotowanych)
- nauczyciel nie informuje uczniów o wykorzystanych lub niewykorzystanych nieprzygotowaniach
- nie można przenosić niewykorzystanych nieprzygotowań z pierwszego semestru na drugi

III. Ustalanie oceny śródrocznej i rocznej:

- punktem wyjścia przy ustalaniu śródrocznej i rocznej jest średnia z ocen bieżących
- przy ustalaniu oceny rocznej nauczyciel bierze pod uwagę wszystkie oceny cząstkowe z pierwszego i drugiego semestru

Tabela z przelicznikiem średniej ocen cząstkowych na oceny roczne

Ocena roczna	średnia ocen cząstkowych
celujący	5,55-6,0
bardzo dobry	4,55-5,54
dobry	3,55-4,54
dostateczny	2,55-3,54
dopuszczający	1,75-2,54
niedostateczny	1,74 i niżej

IV. Uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana:

- uczeń lub jego rodzice mogą wnioskować w formie pisemnej do nauczyciela o podwyższenie o jeden stopień przewidywanej oceny rocznej
- warunki ubiegania się o wyższą ocenę niż przewidywana:
 - uczniowi do oceny wyższej brakuje nie więcej niż 0,25 z wyjściowej średniej ocen
 - frekwencja ucznia na zajęciach przekracza 80%, a jego nieobecności zostały usprawiedliwione
 - uczeń skorzystał ze wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy ocen bieżących
- nauczyciel wyznacza uczniowi termin, formę i zakres materiału konieczny do uzupełnienia

7. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło **formy sprawdzania wiedzy**, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny sprawdzianu lub pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepisać ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze.

Dysortografia, czyli trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym itd.

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło głównie **formy sprawdzania** i oceniania wiedzy z danego zakresu. Ocenianiu podlegać będzie przede wszystkim merytoryczna strona sprawdzianu lub pracy pisemnej. W żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki.

Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści Dysleksja nie daje możliwości obniżenia wymagań jakościowych – uczniowie w przyszłości będą zdawać maturę. Zatem trzeba zachować, co najmniej przeciętny, poziom wymagań.

Ogólne zasady postępowania z uczniem z dysleksją rozwojową

1. Ograniczać czytanie tekstów do istotnych fragmentów ze względu na omawianą tematykę, akceptować korzystanie z innych źródeł informacji, jako uzupełnienie samodzielnie przeczytanych tekstów.
2. Kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów (wolne tempo czytania, słabe rozumienie jednorazowo przeczytanego tekstu może uniemożliwić wykazanie się wiedzą z danego materiału).
3. Ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania zmniejszyć ilość zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużyć czas pracy ucznia (o ile jest to możliwe). Formy te należy stosować zamiennie – uczeń pozostawiony w klasie dłużej niż rówieśnicy, narażony na komentarze z ich strony sam zacznie rezygnować z dodatkowego czasu
4. Pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane jest, zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania.
5. Wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych. Sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć krótszych partii materiału. Pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne.
6. Unikać wyrywania do odpowiedzi. Jeśli to możliwe uprzedzić ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie dzisiaj pytany. W ten sposób umożliwiamy uczniowi przypomnienie wiadomości, skoncentrowanie się, a także opanowanie napięcia emocjonalnego często blokującego wypowiedź.
7. Podczas oceny prac pisemnych nie uwzględniać poprawności ortograficznej.
8. W przypadku ucznia z dysgrafią wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na maszynie, komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań, referatów). Nie należy również oceniać estetyki pisma, np. w zeszytach. Jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną.

SPOSOBY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z HISTORII

- dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu
- starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów
- uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu
- błędów nie omawiać wobec całej klasy
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów
- nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w sprawdzianach i pracach pisemnych
- dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji
- przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie
- pozwalać na wykonywanie prac pisemnych na komputerze
- nie wzywać ucznia do natychmiastowej odpowiedzi (można przygotować wcześniej ucznia informując go, że będzie pytany)
- pytać ustnie z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie, często oceniać prace domowe
- materiał sprawiający trudność dłużej utrwałać, dzielić na mniejsze partie
- uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat
- w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobycie z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać

- podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie
- wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów, używać wielu pomocy dydaktycznych (zdjęcia, filmy, mapy, schematy)
- zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia
- informować ucznia na lekcji, o czy będzie traktować temat następnych zajęć (żeby mógł w domu przeczytać tekst z podręcznika i uczestniczyć w lekcji nie czując się gorszym)